

SAVARIA ORSZÁGOS TÖRTÉNELEM TANTÁRGYI VERSENY

a 9. évfolyam számára

2025-2026. TANÉV

VÁRMEGYEI FORDULÓ

2026. február 10. 14.00 – 16.00

A versenyző neve:

A versenyző iskolájának neve:

A versenyző iskolájának címe:

A felkészítő tanár neve:

Kedves Versenyző! Válaszait olvashatóan írja le!

Hiba esetén egyértelműen – egy áthúzással – javítson!

Csak a megfelelően végrehajtott válaszadás fogadható el!

A feladatsorban szereplő források hivatkozásai az értékelési útmutatóban találhatóak!

Maximum: 100 pont

Elért pontszám:

A javítótanár aláírása:

1. feladat

11 pont/...

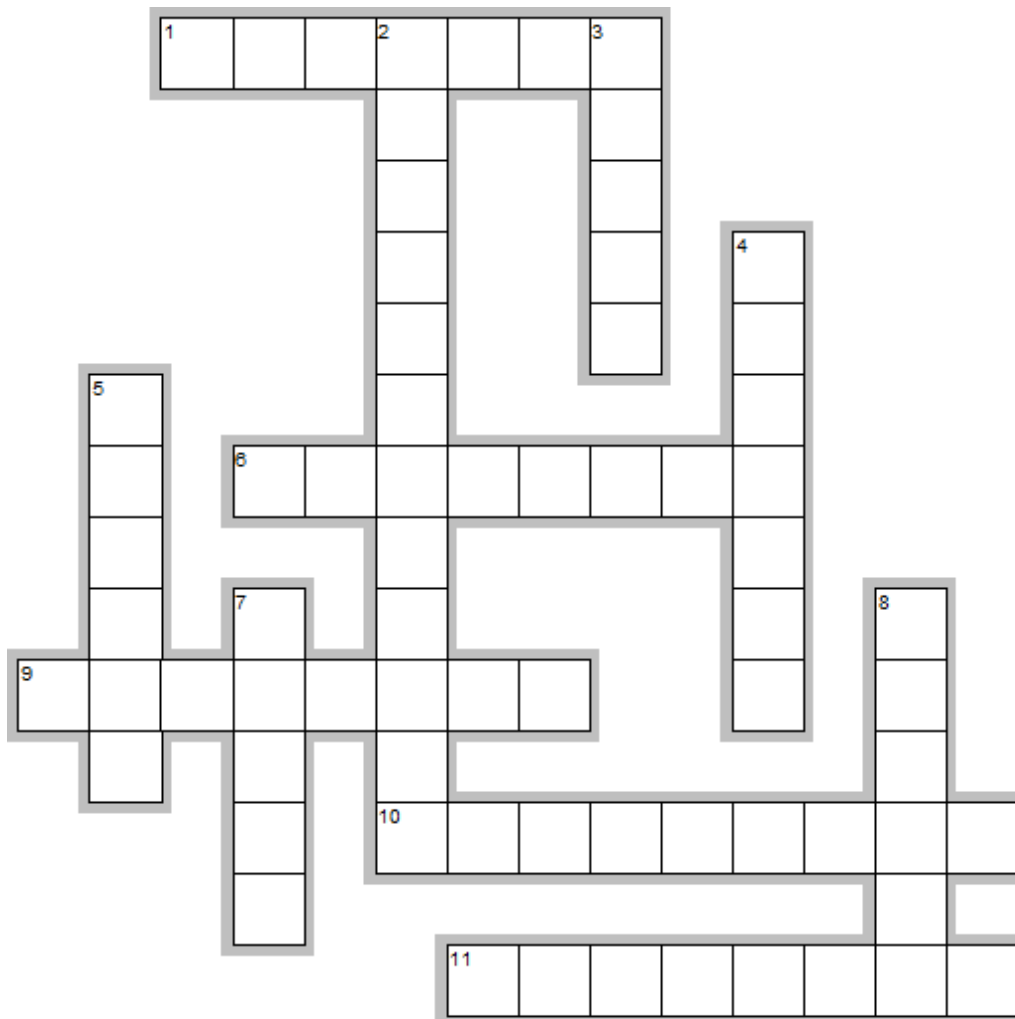
Oldja meg a keresztrejtvényt! *Ügyeljen a helyesírássra!*

Vízszintes

1. Licinius társa néptribunusként. A nevükhöz kapcsolódik a Kr. e. 367-ben létrehozott földtörvény, amely 500 jugerumban határozta meg a bérelhető állami közföldek nagyságát.
6. E döntő csatahelyszínen három héten belül kettő ütközött zajlott le Kr. e. 42-ben.
9. Numidiai király, akit Marius győzött le, majd kivégeztette.
10. Caesar a naptárreformot ennek az egyiptomi csillagásznak a közreműködésével vezette be.
11. Ill. Attalosz hagyta végrendeletében a rómaiakra a területet a Kr. e. 2. században.

Függőleges

2. Három jelentős politikai személy által megkötött szövetség elnevezése a latin eredetű szó.
3. A szenátus létszámát 600 főre emelte.
4. Actiumnál Kr. e. 31-ben Octavianus haderejének irányítója.
5. Julius Caesar állítólag hozzá intézte utolsó szavait.
7. A Kr. e. 2. században a szicíliai felkelések vezetője, aki felvette az Antiokhosz nevet.
8. A haza atyja (pater patriae) címet kapta Catilina összeesküvésének felszámolásáért.

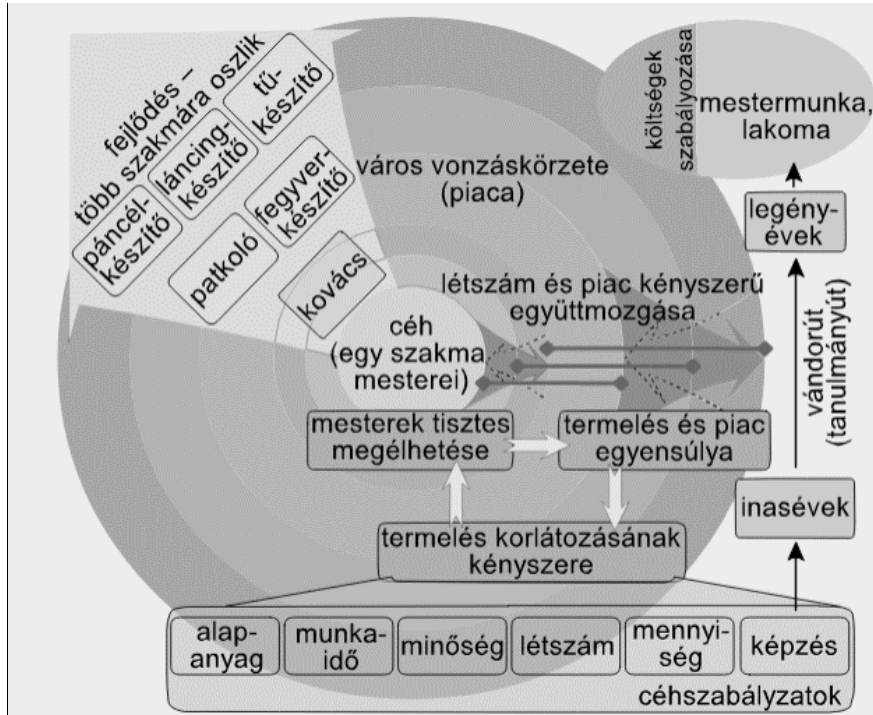

EclipseCrossword.com

2. feladat

10 pont/...

Válaszoljon a feladatokra az ábra és ismeretei segítségével!

a) **Volt-e** a céhek között munkamegosztás? **Húzza alá a helyes választ!**

Igen Nem

b) **Képes volt-e** egy kovácslegény önállóan kardot készíteni?

Igen Nem

c) **Miért** korlátozzák a termelést a céhszabályzatok az ábra alapján?

d) **Hogyan** nehezítették a céhszabályok a mesterré válást? **Nevezzen meg kettőt!**

Milyen termelést befolyásoló elemet szabályoznak elsősorban az alábbi forrásrészletek?
Válaszoljon az ábra szavaival!

e) „Minden takács házában tarthatja egy testvérét és egy unokaöccsét.”

f) „Mindegyikük számára két-két széles és egy-egy keskeny szövőszéket tarthat a házában.”

g) „Minden posztónak tiszta gyapjából kell lennie, és ugyanolyan jónak az elején, mint a közepén.”

h) „A fent említett céh tagjai közül senki sem kezdheti a munkát napkelte előtt.”

i) „A takácssegédek hagyják abba a munkát, mihelyt a vecsernyére hívó harang megszólal.”

j) „Az atyamester [...] köteles ellenőrizni, hogy a mester elegendő [...] tudással rendelkezik-e, hogy tanulóat fogadhasson.”

3. feladat**10 pont/...****Írja be** a táblázat megfelelő helyére a betűjeleket és a személyek neveit! *Egy betűjel kimarad!**Az egyik esetben a törvény nevét kell megnevezni, nem a személyt!*

A) római (köztársaság kora)

B) római (császárság kora)

C) görög

D) zsidó

E) egyiptomi

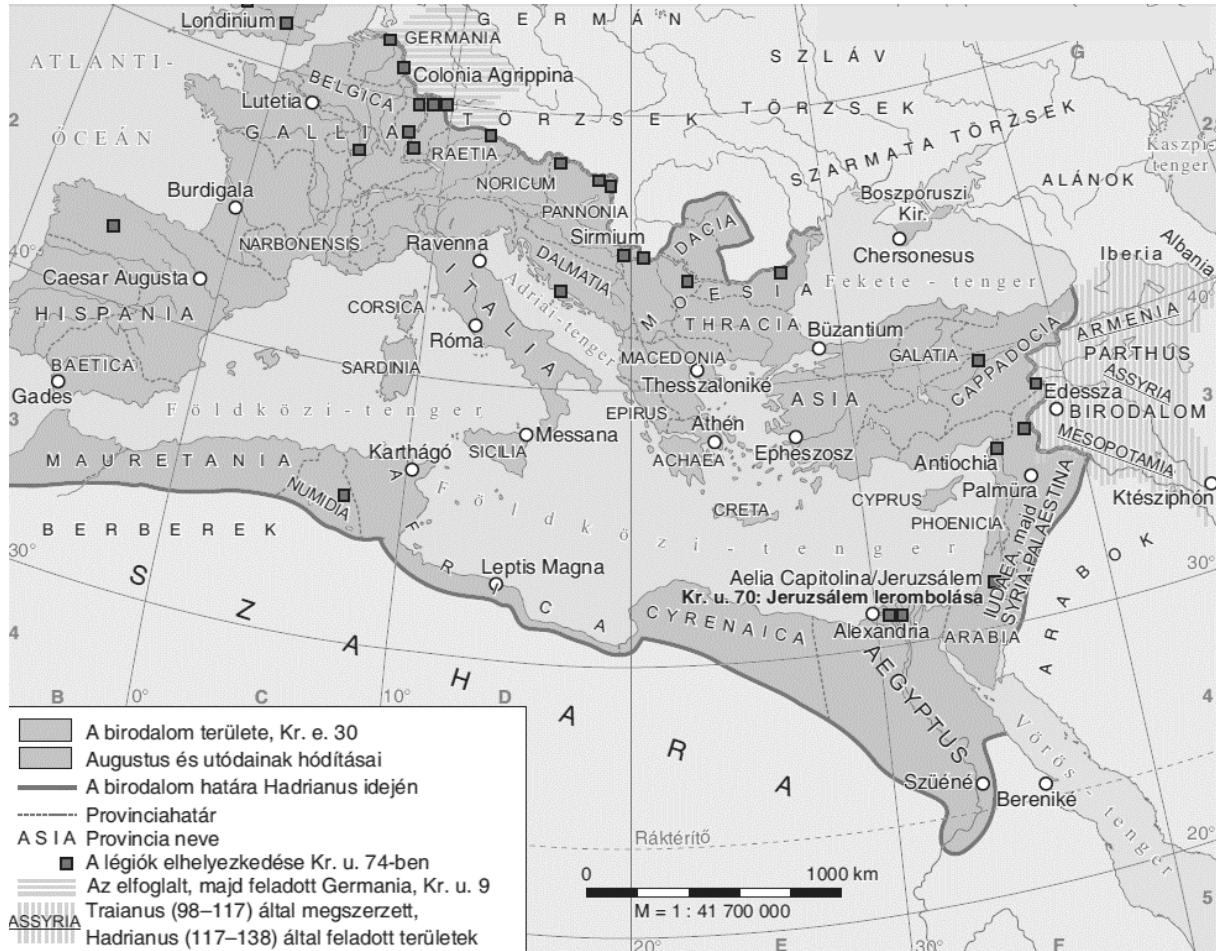
F) babiloni

A törvényrészlet	A civilizációhoz kapcsolódó betűjel	A törvényhez kapcsolódó személy/törvény neve
„...Ha héber szolgát [rabszolga] vásárolsz, hat éven át szolgáljon, de a hetedikben távozzék szabadon, kártérítés nélkül.”	a)	b)
„...Tehát: mindenkinek hinnie kell az apostoli hitvallást és az evangéliumi tanítás értelmében az Atyának, Fiúnak és Szentléleknek egységesen isteni voltát, egyenrangú méltóságát és szent hármasságát.”	c)	d)
„És ha valaki szándék nélkül ölt, menjen száműzetésbe. A baszileuszok [itt bírák] vizsgálják meg, hogy bűnös-e gyilkosságban, kezével ölve, vagy felbujtással...”	e)	f)
„Valamely ekével szántott földből sarjadó termés éjjeli lelegeltetése vagy levágása főbenjáró vétség. Ha a tettes nagykorú, felakasztják. A serdületlent a bíró ítélete szerint megostorozzák, és a kárt kétszeresen kell megtéríteni.”	g)	h)
„Ha egy szabad ember szabad embernek a csontját törí: törjék el az ő csontját is. Ha egy muskénium szemét szúrta ki vagy egy muskénium csontját törte el: 1 mina [kb. 500 g] ezüstöt fizessen.”	i)	j)

4. feladat

9 pont/...

Válaszoljon a térkép és ismeretei segítségével a feladatokra!

a)-b)

Adjon pontos címet (a birodalom neve, az uralkodók neve [-tól/-től... -ig] és az időtartam) a térképnek!

.....

.....

c) Melyik században rombolták le a zsidó nép központi városát?

d) Milyen nevet kívánt adni Hadrianus császár az új városnak a Jeruzsálem név helyett?

.....

.....

e) Mely területeket adott fel Hadrianus keleten? **Soroljon fel hármat!**

.....

f) Melyik császár időszakában érte el a legnagyobb kiterjedését az adott birodalom?

g) Igaz vagy hamis az alábbi állítás? **Húzza alá a helyes választ!** Igaz – Hamis

A Nagy Sándor által alapított afrikai város környékén legalább 2 légió állomásozott Kr. e. 74-ben.

h) Mely térképmezőben (pl. Róma: D2) helyezkedik el a brit provincia fővárosa?

i) Hány kontinensen helyezkedik el az adott birodalom a térkép alapján? **Karikázza be a helyes betűjelet!**

A) 2

B) 3

C) 4

5. feladat**14 pont/...****Karikázza be** a helyes megoldás számát vagy az X jelet!a) **Melyik** néptől származik a római hatalmi jelvények jelentős része?

1. görög	X pun	2. etruszk

b) **Melyik** tisztség volt a plebejusok első érdekképviselője Rómában?

1. néptribunus	X népgyűlés	2. szenátus

c) **Melyik** sziget volt Róma első provinciája?

1. Korzika	X Kréta	2. Szicília

d) **Mikor** vált teljessé a jogegyenlőség a patríciusok és plebejusok között?

1. Kr. e. 326-ban	X Kr. e. 287-ben	2. Kr. e. 44-ben

e) **Melyik** személyhez kapcsolódik Pannónia elfoglalása?

1. Sulla	X Julius Caesar	2. Augustus

f) **Ki** készítette el a római jog gyűjteményes összefoglalását, a Corpus Juris Civilist?

1. Constantinus	X Justinianus	2. I. (Nagy) Károly

g) **Mi** volt a neve a szárazföldi közlekedésben használt fedeles kocsinak?

1. carucca	X itinerarium	2. periplus

h) **Melyik** várost nem foglalták el a hunok?

1. Róma	X Aquileia	2. Milánó

i) **Ki** mondta tollba a hagyomány szerint Mohamed prófétának a Koránt?

1. Ali kalifa	X Gábrriel arkangyal	2. Hermész

j) **Milyen** eszköz készítéséről híres Damaszkusz?

1. kerámiatermékek	X kordovánscizma	2. acélszablya

k) **Mennyire** nőtt Európa lakosság száma a 11. századi 38 millióról a 13. század végére?

1. 55 millió	X 75 millió	2. 90 millió

l) **Ki** volt Normandia hercege, aki Hastingsnél győzött az angolszász uralkodó felett?

1. I. Vilmos	X I. Henrik	2. I. János

m) **Ki** hódította meg Wales és Skócia területét?

1. I. Henrik	X IV. Fülöp	2. I. Edward

n) **Melyik** városállamhoz kapcsolódik Marco Polo élete?

1. Firenze	X Genova	2. Velence

6. feladat

11 pont/...

Oldja meg a feladatokat! A szófelhőkben 1-1 mondatot talál.

1. szófelhő

a) **Kiről** van szó?

.....

b) **Melyik** században tevékenykedett?

.....

c) **Milyen** tisztséget viselt az adott személy?

.....

2. szófelhő

d) **Kiről** van szó?

.....

e) **Mi** volt eredetileg a birodalom központi állama?

.....

3. szófelhő

f) **Kiről** van szó?

.....

g) **Melyik** város közelében tért meg?

.....

h) **Hány** nagyobb térítőútját ismerjük?

.....

4. szófelhő

i) **Kiről** van szó?

.....

j) **Mikor** koronázták császárrá?

.....

k) **Melyik** városban koronázták császárrá?

.....

7. feladat

7 pont/...

Válaszoljon a versrészlethez kapcsolódó kérdésekre!

„Fegyvert s férfiút énekelek, ki a trójai partról
 Itáliába először jött be, a végzete üzte
 lávin partra, ki sok földet, tengert bebolyongott
 égi harag s a kegyetlen Júnó bosszúja folytán,
 háborúban sokat eltúrt, míg várost alapított,
 isteneket hozván Latiumba, hogy ott a latin nép,
 Alba atyái emeljék majd fel a római várat.”

a) **Ki** a szerzője a műrészletnek? **Karikázza be** a megoldás betűjelét!

A) Homérosz

B) Vergilius

C) Szophoklész

b) **Mi** lehet a műfaja az egész műnek? **Karikázza be** a megoldás betűjelét!

A) eposz

B) regény

C) tragédia

c) **Ki** a Latiumba érkező személy? **Karikázza be** a megoldás betűjelét!

A) Odüsszeusz

B) Aeneis

C) Aeneas

d) **Melyik** háború következtében vezette népét Latiumba a „sok földet, tengert bebolyongott” személy?
e) **Melyik** évben történt a hagyomány szerint a „római vár felemelése,” Róma alapítása?f) **Ki** a városalapító király a hagyomány szerint?g) **Kivel** azonosítható Júnó/Juno alakja a görög istenvilágban?**8. feladat**

10 pont/...

Egészítse ki a szöveget! Írja be a tíz helyes válasz betűjelét a megfelelő helyre! **Figyeljen** a nyelvhelyességre!
 Van 1 betűjel, amelyet nem kell beírni! Egy esetben a megfelelő szót kell beírni!

A) Püspököket

B) Papokat

C) császárokat

D) egyetemes

E) császári

F) római

G) zsinaton

H) egybehívása

I) törvényeket

J) kánoninak

a) 1. Egyedül a(z) egyházat alapította maga az Úr.

b) 2. Egyedül a római mondják joggal egyetemesnek [általánosnak].

c) 3. egyedül ő tehet le és helyezhet székükbe vissza.

d) 4. Követe a(z) minden püspököt megelőz, még ha ő maga alacsonyabb rendű is; ugyancsak a püspökök elmozdítására ítéletet is hozhat.

e) 7. Egyedül neki szabad a korszükségletnek megfelelően új hozni, új püspökségeket alapítani...

f) 8. Egyedül ő használhat jelvényeket.

g) 12. Jogában áll letenni.

h) 16. Rendelete nélkül nem lehet zsinatot összehívni.

i) 17. Tekintélyének támogatása nélkül [...] semmiféle könyv nem tekinthető

j) 25. Püspököket zsinat nélkül is letehet vagy visszahelyezhet.

VII. Gergely jegyzékéből, a *Dictatus Papae*, 1075

9. feladat

8 pont/...

Oldja meg az evangélistákhoz kapcsolódó feladatokat a források segítségével!

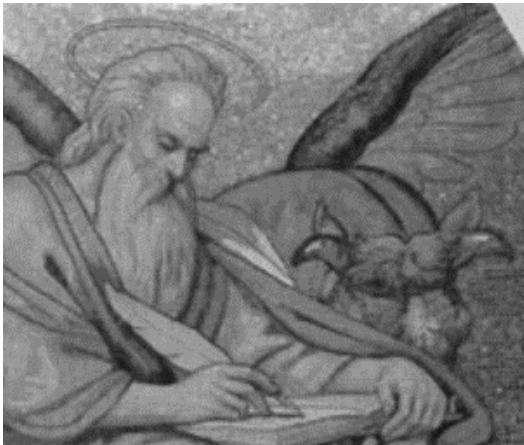
„10. És orczájok formája vala emberi orcza, továbbá oroslán-orcza mind a négynek jobbfelől, és bika-orcza mind a négynek balfelől, és sas-orcza mind a négynek hátul...”

Ezékiel próféta könyve 1. rész

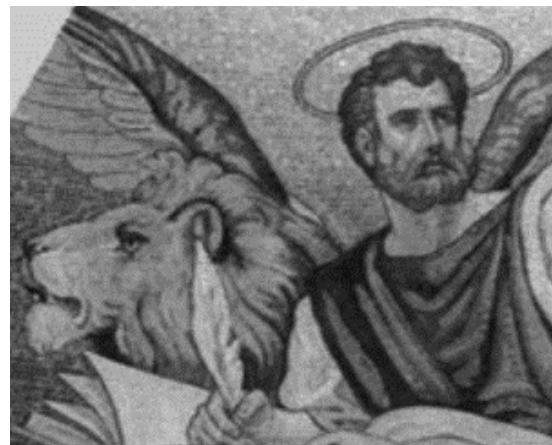
Egészítse ki a szöveget a helyes jelkép nevével!

- a) János jelképe a(z), mert evangéliuma elején mintegy [...]szárnyakon emelkedik fel Krisztus isteni eredetének titkához.
- b) Máté jelképe a(z) (vagy férfialakú angyal), mert evangéliumát Jézus emberi származásával, nemzetségtáblájával kezdi.
- c) Lukács jelképe az áldozati, mert evangéliuma Zakariás áldozatával kezdődik.
- d) Márk jelképe a(z), a puzta jelképe, mert evangéliuma elején Keresztelő János prédikálását írja le.

Nevezze meg az evangélistákat a képrészletek alatti pontozott vonalon!

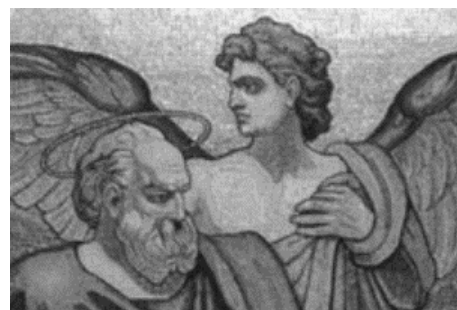
e)

f)

g)

h)

